

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

RELIGIESTUDIES V2

FEBRUARIE/MAART 2013

PUNTE: 150

TYD: 2 uur

Hierdie vraestel bestaan uit 7 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Hierdie vraestel bestaan uit VYF vrae.
2. Beantwoord slegs DRIE van die vyf vrae.
3. Lees AL die vrae aandagtig deur voordat jy drie vrae kies.
4. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.
5. Skryf netjies en leesbaar.

VRAAG 1

Lees die gedeelte hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

INTERGODSDIENSTIGE VERHOUDINGE

In baie dele van die wêreld is mense vandag steeds verdeeld as gevolg van nasionalistiese, etniese of godsdienstige twiste wat van geslag tot geslag oorgedra word. Hierdie twiste word in geskiedenisboeke aangeteken en in gesprekke tussen ouers en hul kinders, asook deur diskriminerende regeringsbeleide laat voortleef.

Nietemin bestaan daar werklike potensiaal vir verandering in ons skole, in ons gemeenskappe, selfs in die wêreld se regerings.

[Vertaal uit *Focus on Religion Studies*, Donne et al., bl. 25]

1.1	In die konteks van die uittreksel hierbo, bespreek wat die Suid-Afrikaanse regering gedoen het om vrede tussen die verskillende godsdienste te bevorder.	(10)
1.2	Beskryf die praktiese stappe wat godsdienstige organisasies in Suid-Afrika gedoen het om intergodsdienstige harmonie te bevorder.	(10)
1.3	Bespreek faktore wat intergodsdienstige dialoog op die Afrika-kontinent kan bemoeilik.	(10)
1.4	Identifiseer en bespreek enige TWEE organisasies wat intergodsdienstige dialoog in die internasionale gemeenskap bevorder.	(20)
		[50]

VRAAG 2

2.1	Ontleed die rolle van LERING in enige EEN godsdienste onder die volgende opskrifte:	
2.1.1	Die aard van goddelikheid	(10)
2.1.2	Die aard van die mensdom met verwysing na die gemeenskap en die individu	(10)
2.1.3	Die plek en verantwoordelikheid van die mens in die wêreld	(10)
2.2	Bespreek die algemene beginsels van die interpretasie van normatiewe bronne in verskillende godsdienste (hermeneutiek).	(20)
		[50]

VRAAG 3

3.1 Verduidelik die volgende normatiewe bronne in die konteks van EEN godsdiens:

- 3.1.1 Kontemporêre inspirasie (10)
3.1.2 Mondelinge tradisie (10)
3.1.3 Heilige tekste (10)

3.2 Kies 'n aanhaling uit enige EEN godsdiens hieronder en gee 'n interpretasie daarvan deur relevante hermeneutiese beginsels toe te pas.

3.2.1 **Boeddhisme**

Die Vierde Edele Waarheid

Monnike, wat is die edele waarheid oor die weg
wat tot die beëindiging van lyding lei?
Slegs hierdie edele agtvoudige pad, naamlik
regte beskouinge, regte bedoeling, regte uitsprake,
regte handelinge, regte lewenswyse, regte pogings,
regte ingesteldheid en regte konsentrasie.

[Digha Nikaya 11 305]

3.2.2 **Judaïsme**

My gedagtes is nie julle gedagtes nie,
en julle optrede nie soos Myne nie, sê die Here;
soos die hemel hoër is as die aarde,
so is my optrede verhewe bo julle optrede
en my gedagtes bo julle gedagtes.

[Jesaja 55:8–9]

3.2.3 **Christendom**

Toe Jesus die menigte mense sien,
het Hy teen die berg opgegaan.
Nadat Hy gaan sit het,
het sy dissipels na Hom toe gekom,
en Hy het hulle geleer en gesê:
'Geseënd is dié wat weet hoe afhanklik hulle van God is,
want aan hulle behoort die koninkryk van die hemel.
Geseënd is dié wat treur,
want hulle sal vertroos word.
Geseënd is die sagmoediges,
want hulle sal die nuwe aarde ontvang.
Geseënd is dié wat honger en dors na wat reg is,
want hulle sal versadig word.'

[Die bergrede: Matteus 5:1–6]

3.2.4 Hindoeïsme

Want hierdie liggaam is sekerlik sterflik, vasgevang in die greep van die dood. Tog is dit die tuiste van die sterflike, geestelike Self ... Terwyl dit nog in die liggaam is, word dit in die greep van plesier en pyn vasgevang, en solank dit in die liggaam bly, is daar geen manier om dit van plesier en pyn te verlos nie. Maar sodra dit uit die liggaam bevry is, kan plesier en pyn dit nie aanraak nie.

Die wind het nie 'n liggaam nie. Wolke, donderweer en weerlig – hulle het ook geen liggame nie. So, net soos hulle uit die ruimte daarbo verrys en in die hoogste lig inval om hulself te ontbloot, elk in sy eie vorm, so ook verrys hierdie diep vrede uit hierdie liggaam en val in die hoogste lig in om homself in sy eie vorm te ontbloot.

[Chandogya Upanishad VIII, xii. 1–3]

3.2.5 Islam

Sê: Hy is God, die Een en Enigste.
God, die Ewige, die Absolute;
Hy verwek nie, en Hy is nie verwek nie;
En daar is niemand soos Hy nie.

[Heilige Koran, Hoofstuk 30, vers 112]

3.2.6 Baha'i

Hierdie beginsels en wette, hierdie goed-gevestigde en magtige stelsels, het uit een Bron gekom en is die Strale van lig. Dat hulle van mekaar verskil, kan toegeskryf word aan die verskeie vereistes van die eras waarin hulle bekend gemaak is.

Julle is die vrugte van een boom, en die blare van een tak. So magtig is die lig van Eenheid dat dit die hele Aarde kan verlig.

[Baha'u'llah se oordenkinge oor die Geskrifte van Baha'u'llah]

3.2.7

Afrika Tradisionele Godsdiens**Qamata*, Ek het jou lief**

Qamata, ek het u lief

Qamata, ek het u lief

Qamata, u het ons almal lief.

U liefde is ewigdurend en onvoorwaardelik

Deur u liefde het u ons almal gelyk geskep.

Wie het dan die mag om te oordeel?

U is oral.

U is bo die verbeelding van die brein wat u my gegee het.

Ek kan dus nie enige beeld van u maak nie.

Wie het dan u skepping vertel dat u manlik is?

Wie het dan die mag om u hoogheid tot dié van 'n man te beperk?

Qamata, ek het u lief

U praat elke dag met my

U praat enige tyd met my

U het met my voorvaders gepraat

U praat met die hele mensdom

Indien die wyse waarop ek aanbid vir u aanvaarbaar is

Wie anders het die mag om my te demoniseer?

Wie anders dink hy is u enigste spreekbuis?

My onderdrukkers gebruik u naam vir hul selfsugtige belange

Dankie vir die moed wat u my gee

Qamata, ek het u lief

*Qamata is 'n persoonlike naam vir God die Skepper.

[Geneem uit *Religion Studies Grade 12, Shutters*, bl. 40](20)
[50]**VRAAG 4**

Lees die stelling hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

Drie maatskaplike probleme in Suid-Afrika vandag is MIV/Vigs, armoede en werkloosheid.
--

Met betrekking tot enige EEN maatskaplike probleem wat hierbo genoem is:

- 4.1 Ontleed die probleem deur die oorsake van die probleem te bespreek. (20)
- 4.2 Bespreek leringe van ten minste TWEE godsdienste om hul oplossings vir die probleem te illustreer. (20)
- 4.3 Bespreek VYF praktiese stappe wat godsdienstige organisasies kan doen om diegene wat geraak word, by te staan en te ondersteun. (10)

[50]

VRAAG 5

Lees die stelling hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

In die middel van die 19de eeu het die bioloog Charles Darwin sy evolusieleer in *Die Oorsprong van Spesies* gepubliseer. Dit was die eerste niegodsdienstige verduideliking van hoe die wêreld geskep is en waar mense vandaan kom.

[Vertaal uit *Focus on Religion Studies*, Donne et al. bl. 99]

- 5.1 Bespreek EEN godsdiens se reaksie op die evolusieleer breedvoerig. (10)
- 5.2 Met verwysing na die godsdiens in VRAAG 5.1, bespreek wat die godsdiens glo oor:
- 5.2.1 Die skepping (10)
- 5.2.2 Hoe mense hul verskyning gemaak het (10)
- 5.3 Lees die volgende stelling en beantwoord die vrae wat volg.

Die oerknalteorie is die mees onlangse verduideliking van hoe die heelal ontstaan het.

- 5.3.1 Bespreek die oerknalteorie kortliks. (10)
- 5.3.2 Dink jy daar is teenstrydighede tussen godsdienstige oortuigings en die oerknalteorie? Gee redes vir jou antwoord. (10)

TOTAAL: 150